

BIJLAGE I. UITTREKSEL UIT DE OP 26 FEBRUARI 1975 BIJ Z.W.O. INGEDIENDE
SUBSIDIE-AANVRAGE

(. . .)

Object van het onderzoek

Het onderzoek is gericht op de partij-politieke ontwikkelingen in Nederland in de periode 1966 t/m 1968.

(. . .)

Wetenschappelijk belang van het onderzoek

Bij ons onderzoek bleek steeds weer dat de periode 1966 t/m 1968 van uitzonderlijk grote betekenis is geweest voor de ontwikkelingen in de Nederlandse politiek. Om enig inzicht te krijgen in de sindsdien opgetreden veranderingen in de binnenlandse politieke structuur is naar mijn mening kennis van systematisch geordende gegevens over de gebeurtenissen in de betrokken jaren onmisbaar. Een dergelijk systematisch geordend geheel van gegevens ontbreekt echter. Ons onderzoek zal er op gericht zijn deze systematische ordening van gegevens aan te leggen. Dit kan dan dienen als uitgangspunt voor een verantwoorde beschrijving van de binnenlandse politieke ontwikkelingen in de periode 1966 t/m 1968. Dit laatste kan geschieden in een reeks van deel-publicaties, gebaseerd op één globaal overzichtswerk.

Er bestaat een verband tussen het eerdere onderzoek naar de ontwikkeling van het Nederlandse partijwezen sedert 1945 en dit onderzoek naar de ontwikkelingen in de periode 1966 t/m 1968. Het eerste onderzoek was globaal en in de breedte; dit nieuwe onderzoek zal meer specifiek en in de diepte zijn. Dit onderscheid zal ook in de publicaties tot uiting komen.

Het nieuwe onderzoek dient in een breder kader te worden geplaatst dan uitsluitend de organisatie van de politieke partijen: de omslag in de mentaliteit, die zich in die relatief korte periode van drie jaar inzette, beperkte zich niet alleen tot de partij-politieke-organisaties. Op tal van andere terreinen vonden snelle en ingrijpende wijzigingen plaats, waarvan naar mijn mening een verantwoorde beschrijving noodzakelijk is. Om enkele punten te noemen en zonder de illusie te koesteren hiermee een volledige opsomming te geven:

omwentelingen in vrijwel alle vormen van kunstuitingen en acties voor verandering in het daarmee samenhangende kunstbeleid; de schoksgewijze generatiewisseling en verandering in de positie van de 'politieke élite'; de verbreding en intensivering van het proces van secularisatie en de met het laatste verwante processen van deconfessionalisering en ontzuiling; acties voor 'democratisering', in het bijzonder in onderwijs en bedrijfsleven; de opkomst van de 'actiegroep'; de wijze waarop de massacommunicatiemedia - met name de televisie - de maatschappelijke veranderingen hebben weergegeven, c.q. geïntensiveerd; de nieuwe en hernieuwde belangstelling voor de werken van Marx; de weerslag van en de interrelatie met gebeurtenissen in het buitenland zoals de 'revoltes' in Frankrijk en West-Duitsland, de Vietnam-oorlog en de oppositiebeweging in de Verenigde Staten, de Zesdaagse Oorlog; onverwachte, spontane en massale reacties op gebeurtenissen als bij de Zo-is-het-kwestie, de Steunt-Israël-actie enz.

Het is uitdrukkelijk niet mijn bedoeling een zo groots en ambitieus onderzoekproject aan te vangen. Ik wil me beperken tot de partij-politieke en parlementaire ontwikkelingen in de bedoelde periode, van welke ontwikkelingen hieronder een globale inventarisatie zal worden gegeven. Het is echter wél mede de bedoeling om onderzoek van andere aspecten van de betrokken periode vanuit ons Centrum te stimuleren en, voor zover dat in ons vermogen ligt, te steunen.

Plaats van het onderzoek in het kader van hetgeen in Nederland wordt verricht op het desbetreffende wetenschapsterrein

Voor zover mij bekend is houdt, behalve ons Centrum, geen enkele instelling in Nederland zich bezig met een systematische bestudering van de politieke partijen. Er zijn personen, die bepaalde aspecten van partij-politieke ontwikkelingen bestuderen voor het schrijven van proefschriften, artikelen of scripties. Uiteraard kunnen zij gebruik maken van onze documentatie-systemen, hetgeen in toenemende mate gebeurt. Enkele promovendi hebben het verzoek gedaan tot nauwere samenwerking (coördinatie van interviews, publicatie). In overleg met de betrokken promotoren zal worden nagegaan in hoeverre aan deze verzoeken zal kunnen worden voldaan.

Met het Centrum voor de Parlementaire Geschiedenis van na de Tweede Wereldoorlog in Nijmegen, dat onder leiding staat van prof. mr. F.J.F.M. Duynstee, worden goede contacten onderhouden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van doublures in de werkzaamheden.

(. . .)

Coördinatie

Voor het betrokken project bestaat belangstelling vanuit verschillende disciplines. Dit brengt enkele moeilijkheden met zich mee wat betreft de coördinatie.

Deze aanvraag is op de vergadering van 18 februari 1975 besproken door de Coördinatiecommissie voor de Bestudering van de Parlementaire Geschiedenis. De secretaris van de Coördinatiecommissie zal hiervan verslag uitbrengen aan het bestuur van Z.W.O.

Daarnaast zal de Historisch-Wetenschappelijke Commissie der Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen op de hoogte worden gebracht van de indiening van deze subsidie-aanvraag. In het rapport van die Commissie ("Rapport over de huidige stand en toekomstige planning van het wetenschappelijk onderzoek der Nederlandse geschiedenis"; Amsterdam, 1974) wordt de geschiedenis van de Nederlandse politieke partijen genoemd als onderzoekthema (blz. 25, 84) en wordt onder meer gewezen op het door mij geleide onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse politieke partijen na 1945 (blz. 86-87).

Ook van de zijde van politicologen bestaat belangstelling voor dit project. De Nederlandse Stichting voor Politicologisch Onderzoek zal op de hoogte worden gebracht van de indiening van deze subsidie-aanvraag.

Effectieve samenwerking

Er zal gestreefd worden naar een zo intensief mogelijke samenwerking met personen en groepen, die onderzoek verrichten op het betrokken gebied. Tot deze samenwerking reken ik ook de dienstverlening aan andere onderzoekers, die sinds de oprichting van ons Centrum plaatsvindt. Deze dienstverlening heeft voornamelijk betrekking op bibliografische gegevens, documentatie, vindplaatsen van archieven en coördinatie van interviews.

(. . .)

Het is moeilijk te schatten met hoeveel personen of groepen samenwerking zal kunnen worden geëffectueerd. Het is mijn ervaring dat dit aantal zich gestadig uitbreidt. Met de volgende personen of groepen in Nederland bestaat reeds samenwerking of wordt samenwerking overwogen:

- Drs. M.D. Bogaerts en dr. J. Bosmans, stafleden van het Centrum voor de Parlementaire Geschiedenis van na de Tweede Wereldoorlog, dat onder leiding staat van prof. mr. F.J.F.M. Duynstee.
- Dr. J. Roes, directeur van het Katholiek Documentatie Centrum te Nijmegen.
- Drs. J.T. Minderaa, verbonden aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Op de vergadering van 6 december 1974 van de Coördinatiecommissie voor de Bestudering van de Parlementaire Geschiedenis is de aanbeveling gedaan het door drs. J.T. Minderaa en/of prof. dr. H.W. von der Dunk te leiden onderzoekproject zoveel mogelijk in samenwerking met de centra in Leiden, Nijmegen en Groningen te verrichten.
- Prof. dr. H. Daalder, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden (parlementsonderzoek).
- Prof. dr. N. Cramer, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden (onderzoek naar 'politieke elite').
- Mr. A.K. Koekkoek, verbonden aan de Katholieke Hogeschool te Tilburg (dissertatie over 'De rol van partijleiders bij de kabinetsformatie'; promotoren: prof. mr. I.A. Diepenhorst, hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en prof. mr. H.J.M. Jeukens, hoogleraar aan de Katholieke Hogeschool te Tilburg).
- Drs. J.J. Godschalk, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam (dissertatie over 'Opkomst en ondergang van D'66'; promotor prof. dr. H. Daudt).
- Prof. dr. G.J. Harmsen, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen (ideeën-geschiedenis van de Nederlandse arbeidersbeweging).

Op de vergadering van de Coördinatiecommissie voor de Parlementaire Geschiedenis van Nederland van 18 februari 1975 is deze vorm van coördinatie van inter-universitair onderzoek op de gebieden van geestes- en maatschappijwetenschappen besproken. Van de zijde van de Coördinatiecommissie zal het Bestuur van Z.W.O. op de hoogte worden gebracht van deze vorm van inter-universitaire en inter-disciplinaire samenwerking, waarbij een aantal lopende onderzoekprojecten met name zullen worden genoemd.

Probleemstelling

De gebeurtenissen in de periode 1966 t/m 1968 zijn van bijzonder belang geweest voor de snelle en ingrijpende veranderingen in de Nederlandse samenleving (zie hierboven de paragraaf over het 'wetenschappelijk belang

van het onderzoek'). De partij-politieke ontwikkelingen in die periode vormen hier een belangrijk aspect van. Onderzocht zou moeten worden of en in hoeverre er een relatie bestaat tussen het streven naar verandering - en het verzet daartegen - enerzijds en anderzijds de partij-politieke ontwikkelingen in die jaren. Om dit onderzoek mogelijk te maken, dienen eerst de bedoelde partij-politieke ontwikkelingen te worden beschreven. Voor die beschrijving is eerst weer een inventarisatie nodig van die ontwikkelingen. Hierdoor kunnen drie fasen in het onderzoek worden onderscheiden:

- a. een inventarisatie van de partij-politieke ontwikkelingen;
- b. een beschrijving van de partij-politieke ontwikkelingen;
- c. een onderzoek naar de relatie tussen enerzijds deze partij-politieke ontwikkelingen en anderzijds het proces van snelle veranderingen in de Nederlandse samenleving, dat in de betrokken periode en sindsdien duidelijk waarneembaar is.

Methodiek

De methode zal voornamelijk documenterend en descriptief-historisch zijn: inventariseren, documenteren, beschrijven en analyseren. Zie voor een nadere uitwerking hiervan de volgende paragraaf.

Onderzoekprogramma

Het onderzoekprogramma zal gebaseerd zijn op de hierboven vermelde drie fasen van onderzoek, die nauw verband houden met de genoemde methoden.

In de eerste plaats het inventariseren en documenteren van de partij-politieke ontwikkelingen in de periode 1966 t/m 1968. Met de inventarisatie zijn we inmiddels voldoende ver gevorderd om te kunnen bepalen dat het onderzoek nuttig en belangrijk kan zijn. Wanneer we ons beperken tot een aantal belangrijke aspecten, kan de volgende lijst als uitgangspunt dienen:

1. De oprichting van ruim twintig politieke partijen (politieke groeperingen die streven naar deelname aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer), waaronder D'66 en de PPR.
2. De ontwikkelingen in de KVP: het rapport 'Grondslag en karakter van de KVP', de discussie daarover binnen de partij, het ontstaan van de groepering KVP-Radicalen, de 'vijf stromingen' binnen de KVP, het 'Akkoord van Arnhem' (partijraad, december 1967), de breuk binnen de KVP.

3. De ontwikkelingen binnen de ARP: de 'spijtstemmers', de AR-Radikalen, de AR-Verontrusten, de positie van de ARJOS, de groep-Verkuyl, de breuk binnen de ARP (oprichting ESP).
4. De ontwikkelingen binnen de CHU: het conflict tussen de CHJO en de Centrumgespreksgroep; nieuw beginselprogramma en praktisch politiek programma; omzetting van de CHU van een 'federatie' in een 'nationale eenheidsorganisatie'.
5. De ontwikkelingen binnen de PvdA: de activiteiten van Nieuw Links en de reacties van Groep-Kors, Nieuw Rechts en Democratisch Appel; buitengewoon congres ('Socialistisch Bestek 1967'), rapporten (inzake grondwetsherziening en 'Een stem die telt'), de anti-KVP-resolutie.
6. De ontwikkelingen binnen D'66: ontstaan, de bijzondere organisatorische structuur, ontwikkeling van beginselprogramma.
7. De ontwikkelingen binnen de PSP: het ontstaan van facties, 'Rooddruk voor morgen'.
8. De ontwikkelingen binnen de CPN: het 22ste partijcongres, de invloed van het Russisch-Chinees conflict.
9. De ontwikkelingen binnen de PPR: ontstaan, organisatie, beginselen.
10. De ontwikkelingen binnen de VVD: nieuw beginselprogramma, kwestie-Grujters, rapporten en congressen 'Kiezer en Gekozen'.
11. Het ontstaan van de Werkgroep Christen-Radicalen: overleg tussen groeperingen uit ARP, CHU en KVP, 'Américain-groep', 'De la Paix-groep', Politieke Werkgroep Christen-Radicalen, congres Christen-Radicalen.
12. Streven naar samenwerking tussen de confessionele partijen: de aanloop (ARP-CHU), de NEI, de Groep van 18, de positie van de jongeren-organisaties, het begrip 'Christelijke politiek', het probleem van het stembusakkoord.
13. Streven naar samenwerking tussen de progressieve partijen: de standpunten van en problemen binnen de afzonderlijke partijen, de bijzondere positie van de PSP en de CPN.
14. Streven naar wijziging van partij- en kiesstelsel: behalve de hierboven vermelde bijzondere partij-congressen en rapporten kan in dit verband worden gewezen op de Staatscommissie Cals-Donner, de studiedag van PvdA, KVP, VVD, CHU en ARP (september 1966) en de door De Volkskrant georganiseerde conferentie (november 1966).
15. Ontwikkelingen op kabinetsniveau: ontslag kabinet-Marijnen en formatie kabinet-Cals (1965), ontslag kabinet-Cals ('Nacht van Schmelzer') en formatie kabinet-Zijlstra (1966-1967), formatie-kabinet De Jong (1967).

16. Verkiezingen Provinciale Staten (maart 1966), Gemeenteraden (juni 1966), Tweede Kamer (februari 1967).

17. Veranderingen in de relaties tussen de politieke partijen en de verwante vakcentrales (NKV-KVP, NVV-PvdA).

Deze lijst is niet uitputtend; zij dient slechts om een indruk te geven. Tevens kan deze lijst dienen om aan te geven dat de beperking tot de periode 1966 t/m 1968 niet absoluut kan zijn. Bijvoorbeeld de ontwikkelingen binnen de PvdA: het Sociaal Democratisch Centrum (Sam de Wolff) als 'voorloper' van Nieuw Links en het ontstaan van DS'70 als 'resultaat' van de activiteiten van Nieuw Links.

Op basis van en gelijktijdig met het inventariseren vindt het documenteren plaats. Het documenteren wordt hier opgevat in de meest uitgebreide betekenis: het op schrift vastleggen van geluidsmateriaal, het verzamelen van beeldmateriaal, het opsporen van bestaande archieven en het 'creëren van archieven' onder meer via interviews. Voor dit documenteren is het volgende programma opgezet:

1. Het aanleggen van een bibliografie, zowel alfabetisch als systematisch. Hiermee zijn we op ons Centrum al een eind gevorderd. (. . .)

Bij een verdere uitwerking zal de nadruk worden gelegd op de periode 1966 t/m 1968.

2. Een systematische weergave en analyse van periodieken. Om hiervan een indruk te geven hebben wij met dit werk een aanvang gemaakt wat betreft dag- en weekbladen. Er is een selectie gemaakt van 22 dagbladen en 7 weekbladen (. . .) Dank zij de medewerking van de Koninklijke Bibliotheek is het ons mogelijk deze periodieken in Groningen te bestuderen. We zijn begonnen met de maand januari 1966. (. . .)

In deze vorm is een analyse per dag en per periodiek mogelijk. Bovendien worden deze gegevens op ons Centrum systematisch op partijen en op partijrelaties verwerkt in het uittrekselsysteem (zie voor de opsomming van de rubrieken en voor de organisatie van het uittrekselsysteem. (. . .))

Het ligt in de bedoeling dit werk voor de gehele periode 1966 t/m 1968 te voltooien. Volgens dezelfde methode dienen ook enkele andere periodieken - met name de door de politieke partijen uitgegeven bladen - te worden bewerkt.

3. Een systematische weergave en analyse van de Handelingen en bijbehorende stukken van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer voor de periode 1966 t/m 1968. De opzet hiervan is nog niet vast omlijnd. Op dit punt zal naar samenwerking worden gestreefd met prof. dr. N. Cramer.

4. Het aanleggen en uitwerken van een geluidsarchief. Op dit punt bestaat nauwe samenwerking met de Stichting Film en Wetenschap te Utrecht.

(. . .) Over de betrokken periode bestaat veel en interessant materiaal.

5. Het aanleggen van een beeldarchief. Na toestemming te hebben gekregen van het College van Programmaleiders Televisie en van de afzonderlijke omroeporganisaties en met financiële steun van de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen zijn we begonnen met het aanleggen van een beeldarchief. Hierbij krijgen we veel medewerking van het NOS-Archief, dat onder leiding staat van de heer G. Pott. Over de betrokken periode en het betrokken onderwerp bestaat zeer veel beeldmateriaal. (. . .)

6. Het opsporen van bestaande archieven en het toegankelijk maken daarvan voor wetenschappelijk onderzoek. Het gaat hierbij om opsporing en overleg over toegankelijkheid (dit is noodzakelijk vanwege het contemporaine karakter van de gevraagde archieven) en over de mogelijkheid van deponering in daartoe gekwalificeerde bewaarplaatsen, niet om het verwerven van bestaande archieven. (. . .)

Het is naar mijn mening dringend noodzakelijk om tot een vastlegging van de bewaarplaatsen van de archieven te komen. We hebben een eerste poging daartoe gedaan (. . .) maar hiervoor is een gecoördineerde aanpak van de verschillende onderzoekers noodzakelijk. Zo vermoeden wij dat sommige gemeente- en streekarchieven beschikken over partijarchieven. Bij een documentair onderzoek daarnaar in de gemeente- en streekarchieven zou tevens ten behoeve van politicologisch onderzoek (prof. dr. H. Daalder) de uitslagen van de verkiezingen in de hoofdplaatsen der kiesdistricten in de periode 1848 - 1888 kunnen worden nagegaan.

Wat betreft het onderzoek, waarvoor deze subsidie-aanvraag in de eerste plaats wordt ingediend, doet het probleem van de vindplaatsen van archieven zich in sterke mate voor. De archieven van vele kleine partijen en van de voor dit onderzoek belangrijke andere groeperingen (Provo's, studentenbewegingen, actiegroepen), bevinden zich op uiteenlopende plaatsen.

7. Het 'creëren van archieven'. Hiermee is in de eerste plaats bedoeld het houden van interviews. Omdat in Nederland geen traditie van memoires bestaat en omdat het nu nog mogelijk is de hoofdrolspelers te ondervragen, is een systematisch opgezette reeks van interviews de gelegenheid om archiefmateriaal te kweken, dat voor het verstaan van het tijdvak van belang is. Dank zij de steun van de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen beschikken we hiervoor over goede technische apparatuur. In de afgelopen onderzoekperiode is een reeks interviews gehouden. (. . .)

Wellicht zou het mogelijk zijn om ook op het gebied van de interviews tot een coördinatie tussen de verschillende onderzoekprojecten te komen.

In de tweede plaats het beschrijven en het analyseren van de gebeurtenissen. Het inventariseren en documenteren, zoals hierboven omschreven, is geen doel op zichzelf, maar vormt de basis voor onderzoek en publicaties. Voor zover het publicatie van de resultaten van het onderzoek betreft, wordt verwezen naar de betrokken paragraaf hieronder. Deze publicaties staan primair in het onderzoek, waarvoor deze subsidie-aanvraag gedaan wordt. Daarnaast heeft het onderzoek een afgeleid doel. Hierboven is op verschillende plaatsen aangegeven dat de documentatie mede ten dienste staat van andere onderzoekprojecten en dat gestreefd wordt naar coördinatie van het onderzoek, zowel in nationaal als in internationaal verband; in enkele gevallen is die samenwerking reeds gerealiseerd.

Wetenschappelijke en andere medewerkers

Voor het onderzoek wordt het volgende personeel aangevraagd, dat onder mijn leiding zal werken:

a. Een wetenschappelijk medewerker.

De wetenschappelijk medewerker zal de volgende taken krijgen:

1. Het verrichten van onderzoek, resulterende in één of meer publicaties.
2. Leiding geven aan de voorbereiding van de interviews, het afnemen van de interviews, het controleren van de uitgetikte tekst en het afnemen van vervolginterviews.
3. Het opsporen en in kaart brengen van bewaarplaatsen van archieven, die voor het onderzoek van belang kunnen zijn.
4. Het onderhouden van contacten met de Stichting Film en Wetenschap te Utrecht voor wat betreft het geluidsarchief.

5. Het samenstellen van de beeldbanden ten behoeve van het beeldarchief in samenwerking met het NOS-archief te Hilversum; de verzorging van het kopiëren van de beeldbanden bij de Stichting Film en Wetenschap te Utrecht.
6. Het onderhouden van persoonlijke contacten met organisaties die voor het onderzoek van belang zijn, met name de politieke partijen.
7. Het verlenen van medewerking aan de samenstelling van de bibliografie.

b. Een documentaliste.

De documentaliste zal de volgende taken krijgen:

1. de inrichting van en het beheer over de alfabetische catalogus, systematische catalogus, trefwoordencatalogus, Persoonsregister Nederlandse Politiek, knipselarchief en uittrekselsysteem.
2. Het verwerken van het geluidsarchief, het beeldarchief en van de uitgetikte interviews in overzichtelijke systemen.
3. Verzorging van de documentatie van de geanalyseerde periodieken.(. . .)
4. Het systematisch opbergen van de Kamerstukken (waarop een abonnement loopt).
5. Verzorging van de documentatie bij de analyse van de Kamerstukken uit de periode 1966 t/m 1968.
6. De verwerking van geschenken (in het bijzonder van de politieke partijen ontvangen wij vele periodieken en rapporten).
7. Het steunen van onderzoek en het verstrekken van inlichtingen en documentatie aan de overige stafleden en aan onderzoekers die van de documentatie gebruikmaken.

c. Twee student-assistenten op basis van een halve dagtaak.

De assistenten zullen de volgende taken krijgen:

1. Het assisteren bij onderzoek, resulterende in één of meer publicaties.
2. Het assisteren van de wetenschappelijk medewerker bij de voorbereiding van de interviews.
3. Medewerking aan de samenstelling van de bibliografie.
4. Het leiding geven aan en het controleren van de analyse van periodieken, te beginnen met een selectie van dag- en weekbladen. (. . .)
5. Het analyseren van de Kamerstukken over de periode 1966 t/m 1968.
6. Het bijhouden en bewerken van de voor het onderzoek belangrijke literatuur voor het uittrekselsysteem en voor het Persoonsregister Nederlandse Politiek.

d. Een secretaresse/typiste.

De secretaresse/typiste zal de volgende taken krijgen:

1. Het verzorgen en bijhouden van de correspondentie ten behoeve van het onderzoekteam.
2. Het bijhouden van de agenda voor de stafvergaderingen en het toezien op de uitvoering van de genomen besluiten.
3. Het uittikken van de teksten van de interviews vanaf de band.
4. Het uittikken van de banden van het geluidsarchief.
5. Het verzorgen van het type-werk ten behoeve van de analyse van de Kamerstukken over de periode 1966 t/m 1968.
6. Het verzorgen van het type-werk ten behoeve van het beeldarchief.
7. Het op stencil typen van de analyse van periodieken (. . .)
8. Het bijhouden van de door Z.W.O. vereiste personeelsadministratie (aanwezigheid, ziekte, vacantie).
9. De aanschaf van en het beheer over kantoorbehoeften, geluidsbanden, beeldbanden enz.
10. Het houden van toezicht op de verstrekte kredieten voor reiskosten, verblijfskosten en materiële voorzieningen (kredietbewaking).
11. Het verrichten van type-werk ten behoeve van eventueel door de staf te schrijven tijdschrift-artikelen. (. . .)

Bij deze taakverdeling is er op gelet dat het reizen vrijwel uitsluitend door de wetenschappelijk medewerker geschiedt, hetgeen kostenbesparend werkt. De assistenten zullen moeten inspringen als er ergens knelpunten ontstaan. Vooral de taak van de secretaresse/typiste is vrij zwaar. Daarom zal zowel aan de assistenten als aan de documentaliste de eis van typevaardigheid moeten worden gesteld.

Het is wellicht niet overbodig er op te wijzen dat de "administratieve infra-structuur" voor dit soort projecten onmisbaar is. Uit de hierboven gegeven taak-omschrijvingen blijkt duidelijk dat de aangevraagde wetenschappelijke en andere medewerkers hun activiteiten uitsluitend voor het onderzoekproject zullen verrichten. (. . .)

Geschatte duur van het onderzoek

Voor de aanloop, de voorbereiding en de organisatie van het onderzoekproject wil ik een beperkte staf (secretaresse/typiste en één student-assistent op basis van een halve dagtaak) voor een periode van vier maanden (1 september 1975 t/m 31 december 1975) aanvragen. Voor het onderzoek wil ik een limiet stellen van drie jaar (1 januari 1976 t/m 31 december 1978) en het onderzoek afstellen op de beschikbare tijd en mankracht. Binnen deze periode zullen ook de eerste publicaties moeten verschijnen.

Publicatie van de resultaten van het onderzoek

Van de projectleider, de wetenschappelijk medewerker en de assistenten wordt verwacht dat zij onderzoek zullen verrichten, dat resulteert in een aantal publicaties.

Het is de bedoeling dat de projectleider een globaal overzicht zal schrijven van de politieke ontwikkeling in Nederland in de jaren 1966 t/m 1968. Deze publicatie zal zo mogelijk in een breder kader moeten worden geplaatst dan uitsluitend de partij-politieke ontwikkelingen (zie hierboven de paragraaf over de probleemstelling).

De wetenschappelijk medewerker en de assistenten zullen een aantal deelaspecten van de ontwikkelingen in de betrokken periode beschrijven. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan de 17 onderwerpen, die hierboven in de paragraaf over het onderzoekprogramma zijn opgesomd. Welke onderwerpen daaruit specifiek zullen worden bestudeerd, zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van de belangstellingssfeer van de aan te trekken stafleden. In ieder geval mag worden verwacht dat de ontwikkelingen in de belangrijkste politieke partijen tot de te beschrijven onderwerpen zullen behoren. Daarnaast moet bij de selectie van onderwerpen rekening worden gehouden met de studies, die door anderen worden verricht (een voorbeeld: in Amsterdam wordt een proefschrift over D'66 voorbereid). (. . .)

In samenwerking met de documentalist zal een geannoteerde bibliografie worden opgesteld en gepubliceerd over de Nederlandse politiek, met nadruk op de periode 1966 t/m 1968. Dit kan een belangrijke steun zijn voor andere onderzoekers. Naar verwacht mag worden, zal hiervan een stimulans voor verder onderzoek uitgaan.

Tenslotte zal worden nagegaan in hoeverre het mogelijk is bronnen (geluidsarchief, interviews) uit te geven.